

– Товариш майор, давайте переходити на рідну мову. Для повноти картини. – Молодий кремезний чоловік навіщось поправив під пахвою кобуру з важким «Макаровим» і посміхнувся.

Вагон СВ м'яко похитувався, останні сонячні промені перестрибували зі склянок від чаю на тарілку з печивом та над'їдені бутерброди. Супутник молодого з пістолетом, невисокий, але теж міцний, був набагато старший за свого товариша, однак виглядав зовсім не погано, поспортивному. Справжній його вік навряд чи вдалося б легко вгадати, якби не зрадливо поріділе волосся на маківці, що вже помітно окреслювало контури майбутньої лисини. Але краще було б не звертати уваги на такий незначний ґандж, а якщо і звернули, не говорити – настільки важливим, ба навіть болючим було це питання.

– Тоді, лейтенанте, – володар лисини, чи то пак чуприни, так підкреслив останнє «е», немовби саме у ньому сконцентрувалися всі особливості «рідної мови», – наминаю вам, що мене звать Микола Пилипович. Тоже для повноти. І заховайте... оружие, воно тут не цеє...

– Недоречне, – підказав молодий.

– Да-да, – погодився старший, що назвався Миколою Пилиповичем, і, спостерігаючи, як співрозмовник ховає свою кобуру в сумку, поцікавився: – А звідки ти, Петро?

Він перейшов на «ти» швидко і природно, наскільки це можливо з молодшим за віком та званням.

– Я, Микола Пилиповичу, з півдня.

Цей молодик, якого супутник звав Петром та лейтенантом, був гарний на обличчя. Впевнений погляд, вольове підборіддя, властиве людям, які відчувають за собою велику силу. Він користувався б неабияким успіхом у дівчат, якби мав час зайнятись ними як слід. Чорнявий чуб у хлопця завивався крупними кучерями, проте ззаду волосся було по-уставному коротко підстрижене.

– А я з Києва.

Розмова вщухла. Чи то співрозмовники більш не мали чого сказати одне одному, чи щось інше, але хвилини зо три чутно було тільки, як перемовляються колеса і подзеленькують ложки в склянках.

– Іще чаю? – двері прочинила кругленька провідниця.

– Будь ласка, – обізвався Петро, а Микола Пилипович привітно посміхнувся. Вона була якраз на його смак – фігуриста й невеличка.

Провідниця поставила на стіл склянки з підозріло міцним напоєм і заходилася збирати порожній посуд.

– Мг... цей... коли будем на місці? – поцікавився Микола Пилипович.

– За розкладом, – вичерпно відповіла жінка.

– А точніше?

– У коридорі висить. – Вона вочевидь не бажала продовжувати розмову.

Микола Пилипович зітхнув.

– Не клює? – поцікавився молодший колега, коли провідниця причинила за собою двері.

– Та! Сама не знає свого щастя. Я її ще спочатку в купе прижав чуть-чуть, так тепер огризається... Е-ех! За-

раз би водочки! – несподівано продовжив він. – Но на службі нізя... – У голосі вгадувалась запитальна інтонація.

Петро не заперечив, але й не підтримав, тому деякий час вони просто сьорбали темний чай. Микола Пилипович хмури́в чоло.

– Так шо, товариш майор, ми цих відьом в самому городі будемо шукать? – врешті вирішив змінити тему хлопець.

– Петре, – Микола Пилипович знову натиснув на «е», – не в городі, а в місті, і не в місті, а там, де скажуть, і не шукать, а виявлять. І вообщє, давай не будем нарушять конспірацію, на місці буде видно. – Молодий співрозмовник опу́стив очі, визнаючи помилку, а Микола Пилипович запропонував: – Пішли лучче в ресторан.

– До ресторану, – обережно виправив його Петро.

– До ресторану, – погодився Микола Пилипович і раптом вилаявся: – Чорт! Знаєш, коли я в останній раз балакав? Літ тридцять назад. Якби знать, що пригодиться...

– Ніколи не вгадаєш, як життя обернеться, – філософськи зауважив Петро.

Завдяки своїй молодості він трошки вільніше почувався на теренах рідної мови, але все одно розумів, що будь-який невимушений діалог у ресторані видасть їх з головою. А це було небажано, самі розумієте.

– Життя так обернулось, що всім по голові, – продовжив філософію старший товариш. – Єслі б мені колись сказали, що я петлюровському флагу буду честь оддавати...

Петро співчутливо покивав.

– І взагалі, я не розумію начальство. Куди ми оце їдемо? В Києві оно, кажуть, три Лисих гори. На них, мабуть, і контингент соответствующий. Чого іще шукати?

– Думку начальства пойняти трудно. Но можно. В городі воно, понімаєш, не зовсім то. А на природі, у самій середі, не... средо... цей...

– Середовищі?

– Ага. – Микола Пилипович винувато шморгнув носом.

– А може, краще в купе посидимо? – запропонував Петро несміливо. – Цей... повправляємось. Бо ці відьми... ой, пробачте, об'єкти, мабуть, українською.

– Давай, – сумно погодився старший. – Устроїм тут філологічний факультет... Чорт! Я ж в анкеті завжди писав, що володію!

А вагон летів у черзі своїх зелених братів у глиб країни, лишаючи за вікнами садочки, струмочки, черешні-вишні та брудні хатки стрілочників.

Петро почухав потилицю.

– Давайте так. От як ви скажете, допустим, іти? Ще як можна сказати?

– Іти... ну как іти? – Микола Пилипович не звик до таких вправ. – Ну, бігти.

– Плентатись, – швидко відповів хлопець.

– Ага, отак, значить, да? Плентатись, плентатись... Ну, шкандибати.

– Чимчикувати.

– Чимчикувати... – Микола Пилипович замислився, наморщивши чоло. – Ну как... ну, походжати.

– Крокувати, – швидко відказав Петро. Він уже грався колись в таку гру.

– Летіти, – вдався до хитрощів Микола Пилипович.

– Повзти, – посміхнувся Петро.

– Плазувати, – виправив Микола Пилипович.

– Можна і повзти.

– А! Ну, тоді плазувати. Я кажу – плазувати.

- Плазувати – це не зовсім... Хай... Тинятись.
- Гуляти.
- Швендяти.
- Швендяти?.. Ну, шльондрати.
- Кульгати.
- Хм... хм... – Микола Пилипович клацнув пальцями. – Маршу... не, марширувати.
- Марширувати? – зіщулився Петро, й обидва співрозмовники посміхнулися. – Добре, тоді дибати.
- Що?
- Дибати.
- Як це?
- Ну як, подибав.
- Подибав... Добре. Стрибати.
- Рухатись, – просто і переможно відповів Петро.
- Шляти... ні, – Микола Пилипович щиро зареготав. – Да... Підтюпцем.
- Що, підтюпцем?
- Іти підтюпцем.
- Це не глагол, то єсть, дієслово, – виправився Петро.
- А що?
- Ну, я тоже можу так: повільно, швидко, дуже швидко...
- Добре, – здався Микола Пилипович. – Хм... гасати!
- Прошкувати!

За деякий час, залишивши колегу у глибоких роздумах щодо багатого синонімічного ряду рідної мови, Петро вийшов з купе. Поруч біля вікна стояли, милуючись заходом сонця, двійко розмальованих дівчат. За часи Петрового навчання таких звали кляксами. Побачивши гарного поставного парубка, клякси заозиралися та захихотіли поміж себе. Петро розкуто посміхнувся:

- Далеко їдемо, дівчата?